

Печінка: загальна балково-часточкова будова порушена з вираженою атрофією паренхіми. Гепатоцити з ознаками інтрацелюлярного білірубіностазу; спостерігається відкладання слабо еозинофільних гомогенних мас по ходу синусоїдів та місцями по ходу порталних трактів;

Підшлункова залоза: часточки вонищево атрофовані, кількість ацинусів зменшена за рахунок стромального фіброзу з відкладанням у них, а також у стінках судин з їх потовщенням та протоків з їх дилатацією слабо еозинофільних гомогенних мас.

Селезінка: рівномірне відкладання слабо еозинофільних гомогенних мас в інтерстиції та фолікулах з дифузною атрофією білої пульпи.

При гістохімічному дослідженні (фарбування Конго-Рот – специфічне для виявлення амілоїду) були виявлені гомогенні червоні маси у серці, легенях, головному мозку, нирках, печінці, підшлунковій залозі та селезінці.

Безпосередньою причиною смерті стала поліорганна недостатність.

Висновки. Описаний випадок цікавий тим, що в патологічний процес з відкладенням амілоїду були втягнуті органи серцево-судинної, дихальної, нервової, травної та сечовидільної систем, хоча клінічно захворювання проявлялось як тяжке ураження печінки у стадії декомпенсації.

ВПЛИВ НЕЗБАЛАНСОВАНОГО ХАРЧУВАННЯ НА МОРФОЛОГІЮ І ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЕКЗОКРИННОЇ ЧАСТИНИ ПІДШЛУНКОВОЇ ЗАЛОЗИ У ВАГІТНИХ ЩУРІВ

Ніколаєва О.В., Ковальцова М.В., Литвиненко О.Ю.

Харківський національний медичний університет

Метою дослідження було з'ясування змін морфофункціонального стану екзокринної частини ПЗ щурів внаслідок надлишку або дефіциту поживних речовин у їх харчуванні протягом вагітності.

Матеріали та методи. За допомогою морфологічних і біохімічних методів вивчено стан екзокринної частини ПЗ у нелінійних білих вагітних щурів на гіпер- і гіпокалорійній дієті, які склали відповідно 1-шу і 2-гу групи (по 10 голів в кожній).

В результаті проведеного дослідження встановлено, що у 100% щурів 1-ї гр. має місце гіперплазія паренхіми, дистрофічні зміни в екзокриноцитах, набряк сполучної тканини, внутрішньо- та міжчасточковий склероз і ліпоматоз (у 40%), помірне повнокров'я капілярів, дистрофічні зміни частини вивідних протоків. У тварин 2-ї гр. ступінь морфофункціональних змін ПЗ більший, ніж у тварин 1-ї гр. Поряд із зрушеннями, аналогічними таким у останніх, в них спостерігаються атрофія паренхіми та збільшення обсягу строми ПЗ, запальна інфільтрація (у 40%). В порівнянні з тваринами групи контролю, у щурів 1-ї та 2-ї гр. рівень зовнішньосекреторної активності ПЗ підвищений: α -амілази в 3,1 і в 2,6 рази ($p < 0,001$), ліпази в 11,2 і в 14,3 рази ($p < 0,001$), α_1 -антитрипсину знижений в 2 і в 3 рази ($p < 0,001$) відповідно.

Висновок. Незбалансоване харчування протягом вагітності у всіх щурів обох груп спричинило порушення секреторної активності їх ПЗ у вигляді гіперпанкреатизму, ступінь якого суттєво вищий у тварин 1-ї гр., бо вони отримували гіперкалорійну дієту з надлишком вуглеводів і жирів. Гіперферментемія в умовах гіпокалорійної дієти (у щурів 2-ї гр.) може бути обумовлена підвищеним впливом на ациноцити стимулюючих нейрогуморальних впливів (ваготонії), або «ухиленням» ферментів в кров при ушкодженні панкреатитів (в т.ч. і внаслідок панкреатиту, який в нашому дослідженні встановлений у 40% тварин). Отримані дані свідчать про значні компенсаторні можливості ПЗ за рахунок гіперфункції неушкоджених ациноцитів, які спроможні виробляти велику кількість ферментів та забезпечувати адекватне травлення навіть в умовах значної втрати функціонально активної маси її паренхіми при тривалому дефіциті енергетичних субстратів.